

РЕШЕНИЕ

№ 16691

гр. София, 15.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 30 състав, в
публично заседание на 16.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мая Сукнарова

при участието на секретаря Йоана Владимирова, като разгледа дело номер **678** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.7, ал.4 от Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането, възпитанието и обучението на децата, които не са приети в общински детски ясли или яслени групи в общински или държавни детски градини поради липса на свободни места, приета с ПМС № 206 от 23.10.2023 г., обн.ДВ, бр.90 от 27.10.2023 г., в сила от 27.10.2023 г. (Наредбата).

Образувано е след като с решение № 429 от 16.01.2025 г. по адм. дело № 9405/2024 г. на Върховния административен съд е отменено решение № 8391 от 12.06.2024 г. по адм. дело № 4071/2024 г. на Административен съд – София град (АССГ) и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на АССГ.

Производството е по жалба, подадена от Р. Б. Б. от [населено място] срещу заповед № РОК24-РД55-25/19.03.2024 година на кмета на район „О. купел“ на Столична община (СО), с която е отказано изплащането на компенсация за периода 01.01.2024 – 29.02.2024 г. по искане № РОК23-КМ01-171/29.02.2024 г. на Р. Б. Б. в качеството ѝ на родител на детето П. А. Т.. С жалбата се твърди, че обжалваната заповед е незаконосъобразна. Иска се отмяната ѝ. Претендира се присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът – кметът на район „О. К.“ на Столична община в открито съдебно заседание и в представени писмени бележки чрез упълномощения процесуален представител юрк. В. П. оспорва жалбата като неоснователна. Претендира разноски.

Софийска градска прокуратура не взема участие в производството по делото.

Административен съд – София град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Видно от представеното по делото удостоверение за раждане № [ЕГН]/09.09.2020 г., жалбоподателката Р. Б. Б. е майка на малолетния П. А. Т. с ЕГН [ЕГН].

Не се спори между страните, че детето е кандидатствало, но не е било прието в държавна или общинска детска градина за учебната 2023/2024 г., както и че между Р. Б. Б. като майка на малолетния П. Т. и Фондация „Ум, характер, личност“, представлявана от М. Г. К., в качеството ѝ на изпълнителен директор и законен представител на Родителски кооператив „Цветна надежда“ е сключен договор № 001/02.01.2024 г. за присъединяване към родителски кооператив „Цветна надежда“. По силата на чл.5, т.1 от договора, родителят е длъжен да заплаща такса за обучение в размер на 450 лева месечно, както и еднократна такса за материали в началото на учебната година в размер на 150 лева.

Административното производство е започнало по искане от Р. Б. Б. до кмета на район „О. купел“ на СО за компенсиране на разходите за отглеждането и обучението на детето ѝ П. А. Т. за периода 01.01.2024 – 29.02.2024 г.

Производството е приключило с издаване на оспорваната заповед № РОК24-РД55-25/19.03.2024., с която кметът на район „О. купел“ на СО е отказал изплащането на компенсация за периода 01.01.2024г. – 29.02.2024г. на Р. Б. Б., в качеството ѝ на родител на детето П. Т.. Като мотиви на административния акт е посочено, че при извършване на служебна проверка за наличието на условията по чл.4, ал.1 и 2 от Наредбата е установено, че представеният към заявлението договор за присъединяване към Родителски кооператив „Цветна надежда“ не отговаря на условията на Наредбата. Като правно основание за заповедта е посочен чл.46 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) във вр. с Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места (Наредбата) и Постановление № 303 от 17.09.2021 г. за изменение и допълнение на Наредбата и в изпълнение на заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на кмета на СО.

По делото са представени фактури от 04.01.2024 г. и 01.02. 2024г., от които е видно, че са заплатени таксите за месеците януари и февруари 2024 г. в размер на общо 900 лева.

При така установените факти, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима. Насочена е срещу индивидуален административен акт, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно изричната разпоредба на чл.7, ал.4 от приложимата Наредба. Подадена е в преклузивния срок за оспорване от активно легитимирано лице – адресат на процесната заповед, чиито законни интереси непосредствено се засягат от административния акт.

Разгледана по същество, жалбата е и основателна.

Обжалваната заповед е издадена от компетентен орган, съгласно заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на кмета на Столична община, с която са делегирани правомощия на кметовете на райони да издават заповеди за определяне на размера на компенсациите за допустимите разходи за съответния период или мотивиран отказ за изплащането на компенсация за допустимите разходи, или за прекратяване изплащане на компенсациите при наличие на съответните предпоставки в Наредбата. Възможността за делегиране на тези правомощия е предвидена в чл.44, ал.1, т.9 от ЗМСМА, която възможност не е ограничена от специален закон.

В оспорваната заповед обаче липсват мотиви, от които да се установят причините за това представеният към заявлението договор за присъединяване към Родителски кооператив „Цветна

надежда“ да се приеме като неотговарящ на условията на Наредбата. Като основание за отказа за компенсиране на разходите административният орган е посочил, че при извършване на служебна проверка за наличието на условията по чл.4, ал.1 и 2 от Наредбата е установено, че представеният към заявлението договор за присъединяване към Родителски кооператив „Цветна надежда“ не отговаря на условията на Наредбата. По преписката не се съдържат и данни, позволяващи да се извлекат мотивите, обосновавали издаването на акта в съответствие с ТР № 16/75 на ОСГК на ВС. Едва в представените по делото писмени бележки органът обосновава отказа си за изплащане на търсената компенсация. Т. допълване на мотивите на акта едва в съдебната фаза на производството е недопустимо.

Липсата на мотиви е винаги основание за отмяна на акта, тъй като представлява съществен порок, водещ до нарушаване правото на защита на страната и пречатства съдебния контрол за законосъобразността му, доколкото съдът не може да установи съображенията на административния орган, издал решение със спорното съдържание.

Отделно от това съдът намира, че решението е взето при неправилно приложение на материалния закон и при несъответствие с целта на закона.

Съгласно чл.283, ал.12 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), държавата предоставя средства на родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в първи клас за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението им, когато детето не е прието за съответната учебна година поради липса на свободни места за целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, за които е кандидатствало, и не е предложено от общината по местоживее на детето друго равностойно място в общинска детска градина или училище. Според ал.15 на същия законов текст, условията и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал.12 се определят с наредба на Министерския съвет.

В изпълнение на посочената разпоредба с ПМС № 206 от 23.10.2023 г. е приета приложимата в случая (предвид периода, за който се търси компенсация на разходите, а именно 01.01.2024 – 29.02.2024 г.) Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането, възпитанието и обучението на децата, които не са приети в общински детски ясли или яслени групи в общински или държавни детски градини поради липса на свободни места (обн.ДВ, бр.90 от 27.10.2023 г., в сила от 27.10.2023 г.).

Съгласно чл.3, ал.1 от тази наредба, родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите си, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата си, ако едновременно са изпълнени следните условия: 1. детето е кандидатствало за прием в общинска детска ясла или яслена група на общинска или държавна детска градина, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, по ред, определен от съответната община, и същото не е прието поради липса на свободни места; 2. детето не е записано в общинска детска ясла или в яслена група на общинска или държавна детска градина; 3. общината по настоящия адрес на детето не е предложила на родителите друго място в общинска детска ясла или яслена група в общинска детска градина поради липса на свободни места във всички общински детски ясли и общински детски градини в прилежащия район; 4. родителите не получават подпомагане от държавния бюджет с изключение на месечни помощи за отглеждане на дете по чл.7, ал.1 от Закона за семейни помощи за деца или подпомагане за сметка на оперативни програми за същите дейности на друго основание за периода, за който се изплащат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение, по реда на тази наредба; 5. за отглеждане на детето не се ползва отпуск по чл.164, ал.1 от Кодекса на труда за отглеждане на

дете до навършване на 2-годишната му възраст.

В глава III от Наредбата е регламентиран редът за изплащане на средствата за компенсиране на разходите. Съгласно чл.7, ал.1, изр.1, родителите, които желаят да получат компенсиране при условията и по реда на тази наредба за извършените от тях разходи, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата си, подават заявление по образец съгласно приложение № 1 в общината по настоящия адрес на детето. Според ал.3 и ал.4 на същата разпоредба, общината извършва проверка за наличието на условията на чл.3 към датата на подаване на заявлението и в 14-дневен срок уведомява родителите, които имат право да получат компенсиране на разходите. Когато не са налице условията по чл.3, кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Съгласно чл.8, ал.1 от Наредбата, за изплащане на компенсация родителите по чл.7, ал.3 подават искане в общината по настоящия адрес на детето. В ал.3 е записано, че с искането по ал.1 на чл.8 родителят декларира, че към момента на подаването му са изпълнени изискванията на чл.3, ал.1, т.4 и 5, както и предпочитания от него начин за изплащане на компенсациите – по касов или безкасов път, със съответната информация за банковата сметка. Според ал.4, към искането по ал.1 се прилагат документите по чл.5 или 6, удостоверяващи извършените от родителите разходи за периода, за който се иска компенсиране. Договорът за отглеждане, възпитание и обучение, както и копие от документите, удостоверяващи спазването на изискванията по чл.4, ал.3 за физическото лице, страна по договора, се прилагат само към първото искане за изплащане, а за следващите периоди – само ако са настъпили промени.

С искането родителят декларира, че към момента на подаването му са изпълнени изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 6, както и предпочитания от него начин за изплащане на компенсациите. Към искането по ал. 1 се прилагат документите по чл. 5, 6 или 7, удостоверяващи извършените от родителите разходи за периода, за който се иска компенсиране.

Според разписаното в чл.9 от Наредбата, общината проверява дали са налице изискванията на чл.3, ал.1, т.1, 2 и 3, извършва проверка на подадените документи за изпълнение на изискванията на чл.3, ал.1, т.4 и 5 и на чл.5 и 6 и на допустимостта на разходите. Съгласно ал.2 на чл.9, кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи.

Съгласно чл.4, ал.1 от Наредбата, на компенсиране със средства от държавния бюджет подлежат направените от родителите по чл.3 разходи, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата им, ако са допустими, а допустими разходи, които подлежат на компенсиране, според ал.2 са: 1. разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група; 2. разходи за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с физически лица.

В случая, от данните по делото е видно, че договорът е сключен между жалбоподателката Р. Б. Б., в качеството ѝ на родител на П. А. Т. и Фондация „Ум, характер, личност“, представлявана от М. К., в качеството ѝ на изпълнителен директор и законен представител на родителския кооператив.

Съгласно чл.29, ал.3 от ЗПУО, частните детски градини и частните училища придобиват качеството на юридическо лице при условията и по реда на Търговския закон, на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, на Закона за кооперациите или на законодателството на друга държава членка. По силата на чл.1, ал.2 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел, юридическите лица с нестопанска цел са сдружения и фондации. Следователно Фондация „Ум,

характер, личност“ представлява юридическо лице с нестопанска цел, предоставящо организирани услуги за деца по смисъла на чл.4, ал.2, т.1 от Наредбата. Налага се извод, че противно на приетото с оспорената заповед, представеният към заявлението за компенсации договор формално отговаря на условията на Наредбата. Изложеното се подкрепя и от факта, че са изпълнени изискванията на чл.5 от Наредбата, касаещи предоставянето на документи, удостоверяващи заплащане на такси по договори за отглеждане и обучение по чл.4, ал.2, т.1 от Наредбата, видно от представените по делото платежни нареждания и договор за присъединяване към родителски кооператив „Цветна надежда“.

По приложимата Наредба липсва допълнителното изискване, въведено с чл.4, ал.3 от Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места, приета с ПМС № 76 от 5.03.2021 г., приложима за предходен период. Въпреки това следва да се отчете, че в случая в договора е пояснено, че ще се провежда обучение в 6 образователни направления съобразно държавните образователни изисквания на съответната група, а именно: „Български език и литература“, „Математика“, „Околен свят“, Изобразително изкуство“, „Конструиране и технологии“ и „Музика“, което означава, че са изпълнени изискванията за обучение поне в 4 образователни направления.

При това съдът приема, че за процесния период са били изпълнени предпоставките на закона за допустимост на разходите, извършени от жалбоподателката Р. Б. за отглеждането и обучението на детето П. Т., поради което отказът за компенсирането им като незаконосъобразен следва да бъде отменен.

При този изход на спора в полза на жалбоподателката следва да бъдат присъдени направените по делото разходи за заплатена държавна такса в размер на 10 лв.

По изложените съображения и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд – София град, второ отделение, 30-и състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед № РОК24-РД55-25/19.03.2024 г., издадена от кмета на район „О. купел“ на Столична община.

ИЗПРАЩА преписката на кмета на район „О. купел“ при Столична община за ново произнасяне съобразно мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА район „О. купел“ на Столична община да заплати на Р. Б. Б. сумата от 10 (десет) лева за заплатена държавна такса.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Съдия: